

บทที่ 14

ศาสนาบาไฮ

เนื้อหาบทที่ 14

ศาสนาบาไฮ

14.1 ประวัติความเป็นมา

14.2 ประวัติศาสดา

14.2.1 ประวัติก่อนการก่อตั้งศาสนา

14.2.2 ประวัติการก่อตั้งศาสนาและประวัติศาสดา

14.3 คัมภีร์ในศาสนา

14.4 หลักคำสอนที่สำคัญ

14.4.1 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระผู้เป็นเจ้า

14.4.2 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของศาสนาทั้งปวง

14.4.3 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมนุษยชาติ

14.4.4 พระเจ้าสูงสุดของศาสนาบาไฮ

14.5 หลักความเชื่อและจุดหมายสูงสุด

14.6 สถานที่ทำพิธีกรรม

14.7 พิธีกรรมที่สำคัญ

14.8 วันสำคัญทางศาสนา

14.8.1 งานฉลองบุญ 19 วัน

14.8.2 อัยยัมมีฮา

14.8.3 วันศักดิ์สิทธิ์

14.9 ระบบบริหารงานของศาสนาบาไฮ

14.10 สัญลักษณ์ของศาสนา

14.11 ฐานะของศาสนาในปัจจุบัน

แนวคิด

1. ศาสนาบาไฮ เกิดที่ประเทศอิหร่าน ประมาณ 2406 ปี หลังพุทธศักราช ศาสนาบาไฮ เป็นศาสนาใหม่ล่าสุด ศาสดาของศาสนาบาไฮ คือ พระบาฮาอุลลาห์

2. คัมภีร์ที่สำคัญในศาสนา มีดังนี้ คัมภีร์อัคคัส คัมภีร์วจนะที่ซ่อนเร้น คัมภีร์หุบผาทอง 7 และทั้ง 4 และคัมภีร์อีกกัน ในศาสนาบาไฮนั้น มีหลักคำสอนที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ 1)ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระผู้เป็นเจ้า 2)ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของศาสนา ทั้งปวง 3)ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมนุษยชาติ

3. ศาสนาบาไฮมีพิธีกรรมที่สำคัญดังนี้ 1)การสวดมนต์ทุกวัน 2)การอ่านพระคัมภีร์ทุกวัน 3)พิธีสมรส 4)การถือศีลอด 5)การตาย ส่วนวันสำคัญทางศาสนา มี 1)งานฉลองบุญ 19 วัน 2)อัยยัมมีฮา 3)วันศักดิ์สิทธิ์

4. ศาสนาบาไฮมีจุดหมายปลายทางของชีวิต อันเป็นความสุขอันนิรันดร์คือ สวรรค์ คือ ได้ขึ้นสวรรค์อยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์ วิธีปฏิบัติเพื่อเข้าถึงจุดหมายสูงสุด ด้วยการจงรักภักดีต่อ พระเจ้าและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์ ชาวบาไฮเชื่อว่าชีวิตในโลกนี้มีเพียงครั้งเดียว จากนั้นก็จะไปอยู่ในนรกหรือสวรรค์ชั่วนิรันดร์

5. ศาสนาบาไฮได้ทำรูปสัญลักษณ์ทางศาสนาเป็น 2 แบบ คือ 1)ตัวอักษรคำว่า “ยาบา-ฮาอุลลาห์ภา” ซึ่งเขียนตามแบบภาษาอาหรับ 2)เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง พระเจ้ากับมนุษย์

6. ศาสนาบาไฮ แม้จะเป็นศาสนาใหม่ล่าสุด แต่ก็กำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ปัจจุบัน มีศาสนิกของศาสนาบาไฮอยู่ทั่วเกือบทุกมุมโลกโดยมีศาสนิกประมาณ 10 ล้านคน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาได้มองเห็นภาพรวมประเด็นที่เป็นสาระสำคัญทางศาสนาของศาสนาบาไฮได้อย่างสมบูรณ์
2. เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาและสามารถถ่ายทอดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาสนา ประวัติศาสตร์ คัมภีร์สำคัญในศาสนา หลักคำสอนที่สำคัญในศาสนา หลักความเชื่อและจุดหมายสูงสุดในศาสนาของศาสนาบาไฮได้อย่างถูกต้อง
3. เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาและ สามารถถ่ายทอดเกี่ยวกับสถานที่ทำพิธีกรรมที่สำคัญ สถานที่ทำพิธีกรรมวันสำคัญทางศาสนา ระบบบริหารงานของศาสนา สัญลักษณ์ของศาสนา และฐานะของศาสนาในปัจจุบันของศาสนาบาไฮได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 14

ศาสนาบาไฮ

14.1 ประวัติความเป็นมา

ศาสนาบาไฮ เป็นศาสนาใหม่ล่าสุด กำเนิดในประเทศเปอร์เซีย หรืออิหร่าน เมื่อ พ.ศ. 2406 โดยคิดตามปีที่พระบาฮาอุลลาห์ ศาสดาของศาสนานี้ ประกาศรับรองตัวเองเป็น ศาสดาพยากรณ์ผู้ยิ่งใหญ่ตามที่พระบ๊อบได้ทำนายไว้ศาสนาบาไฮวิวัฒนาการมาจากศาสนาบาบี (Babism) ที่พระบ๊อบ เป็นผู้ก่อตั้ง เมื่อ พ.ศ.2387

พระบ๊อบเกิดเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2362 ณ เมืองชีราส ประเทศอิหร่าน มีชื่อเดิมว่า ซียิค อาลี มุฮัมมัด ต่อมาเมื่ออายุ 25 ปี ท่านอ้างว่าเป็นศาสดาพยากรณ์ที่พระเจ้าส่งมาเพื่อ ประกาศให้ชาวโลกทราบถึงการมาของพระศาสดาผู้ยิ่งใหญ่ และท่านได้เปลี่ยนนามเสียใหม่ให้ สอดคล้องกับการประกาศศาสนาของท่านว่า บ๊อบ-อุด-ดิน แปลว่า ประดุจแห่งความเชื่อ และ เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2387 พระบ๊อบได้ประกาศที่เมืองชีราสว่า “รุ่งอรุณวันใหม่เริ่มต้นแล้ว” ยุคแห่งพระศาสดาผู้ยิ่งใหญ่ซึ่งเคยทำนายกันไว้ว่า จะเกิดมาช่วยโลกสถาปนายุคแห่ง สันติภาพ และภราดรภาพใกล้เข้ามาถึงแล้ว”

เรื่องการทำนายว่าจะมีพระศาสดามาอุบัติเพื่อโลกนั้น เกิดขึ้นจากผู้ที่ยังอ้างว่าตนเป็น ศาสดาพยากรณ์มาหลายคนแล้ว การทำนายดังกล่าวคงจะมาจากอิทธิพลความเชื่อก่อนที่ พระเยซูถูกจับตรึงไม้กางเขน ท่านได้บอกแก่สาวกว่า¹ “ถ้าพวกท่านรักเรา ก็จงปฏิบัติตาม บัญญัติของพระเจ้า แล้วเราจะสวดมนต์อ้อนวอนพระบิดา แล้วพระบิดาจะทรงนำผู้ช่วยคนอื่น มาให้ท่าน เขาจะอยู่กับท่านตลอดไป” พระเยซูยังกล่าวต่อไปอีกว่า² “เรายังมีอีกหลายอย่างที่จะบอกท่าน แต่พวกท่านคงยังไม่พร้อมที่จะฟัง สัจธรรมกำลังปรากฏ เขาจะนำพวกท่านไปสู่

¹ สماعสมสภาการกลางศาสนาบาไฮ. ศาสนาบาไฮ, มปป หน้า 4.

² เล่มเดียวกัน, สماعสมสภาการกลางศาสนาบาไฮ. หน้า 4.

ความจริงทั้งปวง”

ระยะแรกผู้คนต่างชื่นชมต่อการประกาศศาสนาของพระบ็อบ และเชื่อว่าพระบ็อบเป็นอิหม่ามผู้ยิ่งใหญ่จะทำให้ศาสนาอิสลามเจริญรุ่งเรือง แต่พระบ็อบยังประกาศไป ก็ยิ่งผิดกับศาสนาอิสลามมากขึ้นทุกทีถึงขนาดจะใช้คัมภีร์ใหม่มาแทนคัมภีร์อัลกุรอาน ผลก็คือพระบ็อบถูกจับประหารชีวิต ในข้อหาขบถต่อศาสนาอิสลามเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2393 ศพของท่านถูกนำมาฝังไว้บนภูเขาคาร์เมล ในเมืองไฮฟา ประเทศอิสราเอล เมื่อพระบ็อบสิ้นชีวิตแล้ว พระบาฮาอุลลาห์ก็ได้รับช่วงดำเนินการสืบสานเผยแผ่ศาสนาของพระบ็อบต่อไป

บาไฮ เป็นชื่อที่ตั้งตามนามพระศาสดาของศาสนานี้ คือ พระบาฮาอุลลาห์ ซึ่งแปลว่าแสงสว่างของพระเจ้า คำว่า บาไฮ มาจากคำว่า บาฮา แปลว่า แสงสว่าง

ศาสนาบาไฮ เกิดในอิหร่าน ในยุคที่ศาสนิกของศาสนาอิสลาม คริสต์ และโซโรอัสเตอร์เป็นปฏิปักษ์ต่อกันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะชาวคริสต์และชาวโซโรอัสเตอร์เป็นฝ่ายที่ถูกทำร้ายเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้ปกครองบ้านเมืองเป็นมุสลิม พระบ็อบและพระบาฮาอุลลาห์ทนเห็นสภาพเลวร้ายนั้นไม่ไหว จึงได้ครุ่นคิดอย่างหนักที่จะหามาตรการมาประนีประนอมให้ศาสนิกของทั้ง 3 ศาสนาหันมาสามัคคีปรองดองกัน จึงเป็นเหตุให้เกิดศาสนาบาบีและบาไฮขึ้นมา เพื่อสันติสุขคืนมาให้เพื่อนร่วมชาติ นอกจากนี้ยังมีจุดหมายกว้างไกลออกไปจนถึงการจัดความขัดแย้งกันในระหว่างศาสนิกของศาสนาต่างๆ ทั่วโลกอีกด้วย เพื่อโลกจะได้มีความสงบสุขอย่างแท้จริง โดยสอนว่า มนุษยชาติเป็นพี่น้องกัน เกิดมาจากพระเจ้าองค์เดียวกัน จึงควรช่วยเหลือกัน ไม่ใช่มาทำร้ายเบียดเบียนกัน

พระบาฮาอุลลาห์¹ กล่าวว่า “ขอให้ประชาชาติทั้งปวงในโลกจงร่วมปรองดองกันด้วยมิตรภาพและความชื่นชม ปวงชนจงสามัคคีกับคนทุกศาสนาด้วยมิตรภาพและความยินดี” พระอับดุลบาฮา ศาสดาองค์ที่ 2 ของศาสนาบาไฮก็ได้กล่าวว่า² “บาไฮ หมายถึงผู้ที่มีความรักโลก รักเพื่อนมนุษย์ แล้วพยายามรับใช้เพื่อนมนุษย์ ปฏิบัติภารกิจเพื่อสากล สันติสุข และภราดรภาพ” สรุปแล้วศาสนาบาไฮเกิดขึ้นมาเพื่อสมานสามัคคีระหว่างศาสนิกของทุกศาสนาในโลก ดังนั้นศาสนาบาไฮจึงมีคำสอนที่เป็นไปเพื่อความเป็นเอกภาพระหว่างพระเจ้า ศาสนา และมนุษยชาติ ศาสนาบาไฮในช่วงสมัยพระบาฮาอุลลาห์เจริญเติบโตอย่างช้าๆ เพราะมีอุปสรรคขัดขวาง คือท่านทำการเผยแผ่ศาสนาในขณะที่ถูกคุมขังในเรือนจำ จึงเผยแผ่ได้เพียงการเขียนหนังสือเท่านั้น อีกทั้งถูกกล่าวหาว่าขบถต่อศาสนาอิสลาม จึงเป็นภาพพจน์ที่มุสลิม

¹ เอสเซลมอนท์ เจอี. พระบาฮาอุลลาห์และยุคใหม่, 2526 หน้า 168-169.

² เล่มเดียวกัน, เอสเซลมอนท์ เจ อี. หน้า 148.

ทั่วไปไม่พอใจและขัดขวาง ประการหลังนี้เป็นอุปสรรคมาก เพราะแม้เมื่อพระบาฮาอุลลาห์พ้นจากโทษจำคุกแล้วออกมาเผยแพร่ศาสนาได้โดยตรงก็ไม่ได้ผลนัก เหตุการณ์เป็นอย่างนี้เรื่อยมา จนถึงสมัยอับดุลบาฮา ศาสดาองค์ที่ 2 ศาสนาบาไฮจึงเผยแพร่ขยายออกได้อย่างกว้างไกล

พระอับดุลบาฮา แปลว่า ผู้รับใช้พระเจ้า เป็นบุตรคนโตของพระบาฮาอุลลาห์ ท่านเกิดเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2387 มีชื่อเดิมว่า อับบาส เอฟเฟนดี ในช่วงสมัยของพระอับดุลบาฮา ศาสนาบาไฮเจริญก้าวหน้ามาก และเมื่อ พ.ศ. 2454-2455 พระอับดุลบาฮาได้เดินทางไปเผยแพร่ศาสนายังยุโรปและสหรัฐอเมริกา และท่านได้รับสถาปนาเป็นเซอร์ขุนนางอังกฤษเมื่อ พ.ศ. 2463 เพราะการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์สงครามระหว่างไฮฟาปาเลสไตน์ พระอับดุลบาฮาถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2464 รวมอายุได้ 77 ปี ก่อนสิ้นชีพท่านได้แต่งตั้งให้ โซกิ เอฟเฟนดี รับตำแหน่งแทน ปัจจุบันศพของท่านถูกฝังอยู่บนภูเขาคาร์เมล ในเมืองไฮฟา ประเทศอิสราเอล เคียงข้างกับหลุมฝังศพพระบ๊อบ

โซกิ เอฟเฟนดี เกิดเมื่อ พ.ศ. 2410 เป็นหลานคนโตของพระอับดุลบาฮา ศาสนาบาไฮ ในสมัยของโซกิ เอฟเฟนดี เจริญรุ่งเรืองและแผ่ขยายไปยังประเทศต่างๆ ยิ่งกว่าสมัยศาสนาองค์ก่อนๆ เพราะชาวโลกได้ทราบถึงศาสนาบาไฮบ้างแล้ว จากการวางรากฐานของศาสนาที่ผ่านมา อีกทั้งโซกิ เอฟเฟนดี ก็ได้รับการศึกษาสูง โดยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ประเทศอังกฤษ ท่านได้เขียนจดหมายถึง 50,000 ฉบับ มีทั้งภาษาอังกฤษ อารบิก และเปอร์เซีย ส่งไปยังประเทศต่างๆ จนกลายเป็นคัมภีร์คำสอนศาสนาบาไฮ ท่านโซกิ เอฟเฟนดี ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2500 รวมอายุได้ 90 ปี ศพของท่านถูกฝังอยู่ที่สุสานเกรทเทอร์เทิร์น ในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

ท่านโซกิ เอฟเฟนดี สิ้นชีวิตโดยมิได้แต่งตั้งใครรับตำแหน่งแทน จึงเป็นอันว่า ระบบสืบตำแหน่งแทนได้สิ้นสุดตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นมา ชาวบาไฮจึงได้ปรึกษากันเพื่อจัดแต่งตั้งหน่วยงานมาบริหารศาสนา ดังนั้นเมื่อ พ.ศ. 2506 จึงได้จัดตั้งธรรมนูญธรรมนูญสากลขึ้น มีกรรมการ 6 คน ซึ่งเลือกตั้งมาจากกรรมการธรรมนูญแห่งชาติทั่วโลก ธรรมนูญแห่งชาติทั่วโลกก็มีกรรมการ 9 คน ที่เลือกตั้งมาจากกรรมการธรรมนูญศาสนาบาไฮส่วนท้องถิ่นอีกทอดหนึ่ง ส่วนกรรมการธรรมนูญศาสนาบาไฮส่วนท้องถิ่นก็เลือกมาจากสมาชิกในท้องถิ่นนั่นเอง เพราะฉะนั้นธรรมนูญของศาสนาบาไฮจึงมี 3 ระดับ โดยมีธรรมนูญธรรมนูญสากล เป็นสภาสูงสุด รองลงมาก็เป็นธรรมนูญแห่งชาติ และธรรมนูญศาสนาบาไฮส่วนท้องถิ่นตามลำดับ ธรรมนูญธรรมนูญสากลซึ่งเป็นสภาสูงสุด ตั้งอยู่ที่เมืองไฮฟา ประเทศอิสราเอล การที่เลือกเมืองนี้เป็นที่ตั้งธรรมนูญธรรมนูญสากลก็เพราะเป็นเมืองที่ ฝังศพของพระบ๊อบและพระอับดุลบาฮา ด้วยเหตุนี้เมืองไฮฟาจึงเป็นเมือง

ศูนย์กลางของศาสนาบาไฮและเป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์ของชาวบาไฮ

ศาสนาบาไฮแม้จะเป็นศาสนาใหม่ล่าสุด แต่ปัจจุบันได้แผ่ขยายไปอย่างกว้างไกลจนมีศาสนิกอยู่เกือบทั่วโลก และกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

14.2 ประวัติศาสดา

14.2.1 ประวัติก่อนการก่อตั้งศาสนา

บาไฮเป็นศาสนาที่มีกำเนิดในประเทศอิหร่านเมื่อปี ค.ศ. 1844 เริ่มต้นจากชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อ มีร์ซา อาลี โมห์หมัด (Mirza Ali Muhammadd) หรือที่เรียกกันว่า พระบ๊อบ (Bob) เป็นผู้เปิดทางและเตรียมประชาชนสำหรับการมาของพระบาฮาอุลลาห์ (Bahau'llah) ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งศาสนาบาไฮ แต่อย่างไรก็ตามชาวไบฮายังคงยอมรับว่าพระบ๊อบเป็นศาสดาองค์หนึ่งเช่นเดียวกับพระบาฮาอุลลาห์ และคัมภีร์บายัน (Bayan) ซึ่งเป็นการเปิดเผยศาสนาของพระบ๊อบก็เป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนา อุปมาเหมือนกับประตูกุญแจที่มนุษย์สามารถผ่านจากระบบโลกเก่าไปสู่ระบบโลกใหม่ ดังนั้นในการศึกษาศาสนาบาไฮ นักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาชีวประวัติและภารกิจของพระบ๊อบก่อนเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในศาสนาบาไฮได้ดียิ่งขึ้น

คำว่า “บ๊อบ” (Bob) ในภาษาอาหรับมีความหมายว่า ประตูกุญแจของพระบ๊อบ คือการเตรียมคนที่จะยอมรับศาสดาที่จะมาในอนาคต พระบ๊อบเกิดเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1819 ที่ชีราซ (Shiraz) ซึ่งอยู่ทางใต้ของประเทศอิหร่าน ท่านเป็นผู้สืบเชื้อสายโลหิตของศาสดามุฮัมมัด บิดาของท่านเป็นพ่อค้าที่มีชื่อเสียง แต่เสียชีวิตไปเมื่อพระบ๊อบยังเด็ก ท่านจึงอยู่ในความดูแลของลุงฝ่ายมารดาที่ค้าขายเช่นกัน ท่านเป็นคนรูปร่างงาม กิริยาดี มีความฉลาดมีภูมิ ธรรมสูง และเป็นผู้เคร่งครัดต่อบทบัญญัติต่างๆ ของศาสนาอิสลาม อายุ 22 ปี ได้สมรสและมีบุตรชาย แต่น่าเสียดายที่ทารกนั้นตายตั้งแต่เล็ก เมื่ออายุได้ 25 ปี ท่านประกาศว่า¹ “**พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงไว้ซึ่งความมหิทธิฤทธิ์ได้เลือกท่านให้เป็นพระทวาร**”

ในยุคของพระบ๊อบนี้เป็นช่วงเวลาที่ยิหร่านกำลังเสื่อมโทรม สภาพรุ่งโรจน์ในอดีตได้เสื่อมสูญ ศาสนาเต็มไปด้วยคนบ้าคลั่ง ประชาชนละเลยศาสนาแต่ลุ่มหลงในโชคลาภ ความแตกแยกทางศาสนาได้เกิดขึ้น ทำให้ผู้นับถือต่างเกลียดชังกัน พระบ๊อบจึงถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของท่านจะต้องสนองโองการของพระเจ้า ท่านได้กล่าวกำหนดเวลาที่จะต้องประกาศ

¹ เอสเซลมอนท์, เจ. อี. พระบาฮาอุลลาห์และยุคใหม่, 2528 หน้า 32.

ภารกิจคือ วันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ.1844 (และในวันเดียวกันนี้เองเป็นวันเกิดของท่าน อับดุลบาฮา) การประกาศภารกิจนี้เองที่ทำให้พระบ็อบได้สาวกผู้ซื่อสัตย์ซึ่งเคยเป็นครูของท่านมาก่อน คือ เชก มะหะหมัด (หรืออีกนามหนึ่งว่า อะบิด) หะยีไซยิด อาลี ผู้เป็นลุง และ มุลลา ฮุสเซน ซึ่งเป็นสาวกคนแรก ชื่อเสียงของศาสดาหนุ่มเริ่มขจรขยายอย่างรวดเร็วตลอดดินแดนอิหร่าน ทำให้ท่านได้สาวก 18 คน ท่านเรียกบุคคลเหล่านี้ว่า พยานะแห่งการมีชีวิต (Letter of Living) ได้แก่

1. มุลลา ฮุสเซน โบซรูเยอี (บาบูลบ็อบ)
2. โมห์หมัด ฮาซัน
3. โมห์หมัด บอเดอร์
4. มุลลา อาลี ปัสทามิ
5. มุลลา โคดา บัคเซกูซานิ
6. มุลลา ฮาซันเน บาเจสทานิ
7. ซียิด ฮุสเซนเน ยาซดี
8. มีร์ซา โมห์หมัด โรเตคาเน ยาซดี
9. ซาอิด เฮนดี
10. มุลลาโมหมัด โคยี
11. มุลลา จาลิล โอรัมมี
12. มุลลา อาหมัดเด เอ็บดวาล มารอเกอี
13. มุลลา บอเดอร์เร ทาบรีซี
14. มุลลา ยูเซฟเฟ อาเดบีลี
15. มีร์ซา ฮาดีเย คัสวินี
16. มีร์ซา โมห์หมัด อาลี คัสวินี
17. ทอเฮเรย์ (เป็นผู้หญิงคนเดียวที่เป็นสาวกโดยไม่เคยได้พบพระบ็อบ แต่ใช้การเขียนสาส์นติดต่อกัน)
18. โมห์หมัด อาลี บอร์โฟรูซี

ท่านได้ส่งสาส์นศิษย์เหล่านี้ซึ่งมีทั้งหญิงและชายออกไปตามภาคต่างๆ ของอิหร่านและตุรกี เพื่อเผยแพร่ข่าวการมาของท่าน และตัวท่านเองได้ไปที่เมกกะเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ.1844

เพื่อนมัสการสถานที่นี้และประกาศภารกิจอย่างเปิดเผย ทำให้กลุ่มมุสลิมบางคนและบรรดานักปราชญ์ซึ่งจะสละบางท่านประณามท่านอย่างรุนแรง ต่อมาท่านจึงถูกจำคุกและถูกลงโทษหลายครั้ง ในการประกาศศาสนาของพระบ๊อบ ทำให้สาวกหลายคนถูกฆ่าตายอย่างทารุณ แม้แต่ตัวท่านเองในภายหลังก็ถูกจับและถูกประหารชีวิตด้วยกระสุนปืนในขณะที่มีอายุเพียง 31 ปี

หลังจากพระบ๊อบถูกประหารชีวิตแล้ว ศพของท่านถูกโยนออกไปริมคูนอกกำแพงเมือง แต่พวกศาสนิกชนของพระบ๊อบหรือพวกบาบีส (Babis) ได้ลอบนำศพออกมาตอนเที่ยงคืน และนำไปซ่อนในอิหร่านหลายปี แล้วจึงนำมาที่ปาเลสไตน์ ปัจจุบันศพของพระบ๊อบบรรจุไว้ในสุสานบนไหล่เขาคาร์เมลไม่ไกลจากถ้ำเอลียา และห่างประมาณสามสิบลไมล์ สถานที่ที่พระบาฮาอุลลาห์ทรงประทับอยู่หลายปีในระยะหลังของชีวิต และเป็นที่ที่ศพของพระบาฮาอุลลาห์ประดิษฐานอยู่ที่นั่น

14.2.2 ประวัติการก่อตั้งศาสนาและประวัติศาสตร์

มีร์ซา ฮุสเซน อาลี (Mirza Husain Ali) ผู้ซึ่งต่อมาได้ใช้สมญานามว่า บาฮาอุลลาห์ แปลว่า พระเกียรติคุณของพระเจ้า เกิดเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน ค.ศ. 1817 ณ กรุงเตหะราน ประเทศอิหร่าน เป็นบุตรชายคนแรกของเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ ตระกูลของท่านมั่งคั่งและมีชื่อเสียง แต่ท่านเองไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียนเลย แม้แต่ศึกษาจากที่บ้านก็ศึกษาเพียงเล็กน้อย แต่กระนั้นในวัยเด็กท่านเคยแสดงความฉลาดรอบรู้ให้ผู้อื่นได้เห็นหลายครั้ง บิดาของท่านสิ้นชีวิตเมื่อท่านอายุ 22 ปี ท่านต้องเลี้ยงดูน้องชายหญิงหลายคน ตลอดจนต้องปกครองกองมรดกอันมหาศาลของตระกูล จนกระทั่งได้พบกับพระบ๊อบและสนับสนุนศาสนาของพระบ๊อบอย่างกล้าหาญจนได้รับการทรมานเพราะจงใจและถูกจับขังคุกพันธนาการด้วยโซ่ตรวนอย่างโหดร้าย ทั้งยังถูกยึดทรัพย์สินและเนรเทศไปอยู่ที่ประเทศอิรัก

ตลอดเวลาแห่งการทรมานนั้น ท่านได้รับกำลังใจจากครอบครัว ได้แก่ อาซียัท คาทัมม (ใบไม้ที่ประเสริฐสุด) ภรรยาผู้มีความอดทนและอุทิศชีวิตเพื่อสามีเป็นเวลาตลอดเกือบ 40 ปี พระอับดุลบาฮา (กิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุด) บุตรชายผู้ถูกกำหนดให้เป็นศูนย์กลางแห่งพระกิตติาสืบต่อจากท่านบาฮียัท คาทัมม (ใบไม้ศักดิ์สิทธิ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด) บุตรสาวผู้มอบชีวิตแก่ศาสนาจนกระทั่งอายุ 86 ปี เธอจึงได้รับการยกฐานะให้เป็นสตรีที่มีฐานะสูงสุดในเพศของเธอในศาสนาบาไฮ เธอยอมเสียสละความคิดที่จะแต่งงานเพื่อที่จะได้รับใช้และบรรเทาความยากลำบากของบิดาและครอบครัวของเธอได้อย่างอิสระ เมื่อพระอับดุลบาฮาผู้เป็นพี่ชายมรณภาพแล้ว เธอคือผู้คุมบังเหียนของศาสนาในช่วงระยะสั้นๆ และเป็นผู้รวบรวมบาไฮ

ศาสนิกชนมารวมกันที่โซกิ เอฟเฟนดิ มีร์ชา มูซา น้องชายผู้ซื่อสัตย์ และมีความสามารถที่สุดในบรรดาพี่น้องทั้งหลายของพระบาฮาอุลลาห์ มีร์ชา โมห์หมัด คูลี น้องชายต่างมารดาของพระบาฮาอุลลาห์ที่อายุน้อยที่สุด แต่แก่กว่าพระอับดุลบาฮาเพียง 7 ปี ท่านเป็นผู้ซื่อสัตย์ต่อศาสนาตลอดแม้ว่าพี่น้องของท่านหลายคนได้ทรยศต่อศาสนา ส่วนมีร์ชา มีห์ดี (กึ่งที่บริสุทธิ์ที่สุด) น้องชายของพระอับดุลบาฮาซึ่งยังเล็กมากจึงถูกทิ้งไว้กับญาติพี่น้อง แต่ภายหลังได้เดินทางไปร่วมกับพระบาฮาอุลลาห์

การเดินทางตลอด 3 เดือนจากเตหะรานไปแบกแดดซึ่งอยู่ในอิรัก สร้างความทุกข์ทรมานแก่คณะผู้ถูกเนรเทศ เพราะต้องเดินทางผ่านที่ราบสูงอันหนาวเย็นในฤดูหนาวโดยไม่มีอุปกรณ์และสัมภาระในการเดินทาง และเมื่อมาถึงแบกแดดก็ยังได้รับการทรมานเพราะขาดการพักผ่อนและขาดอาหาร แต่ทั้งหมดนี้ก็ไม่ได้ทำให้คณะผู้เนรเทศเร่าร้อนแต่อย่างใด โดยเฉพาะพระบาฮาอุลลาห์นั้นไม่ได้ทุกข์ร้อนใจเลย ขณะนี้เองชื่อเสียงของท่านได้ขจรขจายมากขึ้น มีผู้สนใจหลังไหลมายังแบกแดดเพื่อฟังคำสอนไม่ว่าจะเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม คริสต์ หรือโซโรอัสเตอร์ บุคคลเหล่านี้ต่างต้องการที่จะสนทนาธรรมและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งท่านสามารถตอบโต้ได้ดีจนเป็นที่น่าอัศจรรย์ในความรอบรู้ของท่าน ทำให้มีผู้เลื่อมใสมากจนผู้สูญเสียผลประโยชน์หลายคนพยายามคิดกำจัดด้วยการใส่ร้ายว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยร้ายแรงต่อศาสนาอิสลาม

ต่อมารัฐบาลตุรกีได้ออกคำสั่งเรียกพระบาฮาอุลลาห์ไปยังกรุงคอนสแตนติโนเปิล ก่อนที่ท่านจะออกเดินทางไกลพร้อมกับคณะ ท่านได้ไปตั้งกระท่อมพำนักในอุทยานของนาจิบ ปาชา และประกาศข่าวอันน่ายินดีต่อสาวกหลายคนว่า ท่านคือศาสดาที่พระบ๊อบได้เคยกล่าวไว้ว่าจะมาในอนาคตตามพันธสัญญา อาจกล่าวได้ว่านี่คือ การประกาศความเป็นศาสนาที่แยกออกมาจากศาสนาพระบ๊อบ และอุทยานแห่งนี้ได้รับการขนานนามว่า อุทยานริสวาน (Riswan) แปลว่า สวรรค์ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของบาไฮศาสนิกชน เพราะเป็นอุทยานที่มีการประกาศข่าวดีของศาสนา และในช่วงเวลาที่มีการประกาศข่าวดีระหว่างวันที่ 21 เมษายน ถึงวันที่ 3 พฤษภาคม ค.ศ. 1863 ต่อมาได้กลายเป็นช่วงเวลาที่ดีให้มีพิธีแห่งการรำลึกที่เรียกว่า พิธีริสวาน ซึ่งจะฉลองเป็นประจำทุกปี

เมื่อพระบาฮาอุลลาห์ได้เดินทางมายังคอนสแตนติโนเปิลแล้วท่านได้ถูกขังคุกระยะเวลาหนึ่ง และได้ถูกเนรเทศไปยังที่อื่นๆ อีก จนกระทั่งครั้งหลังสุดถูกจำคุกที่อักคา (Akka) ในประเทศอิสราเอลอันเป็นสถานที่ซึ่งอาชญากรชั้นเลวที่ถูกส่งมาจากทั่วทุกภาคของอาณาจักรตุรกี

อย่างไรก็ตามในบั้นปลายชีวิตของศาสดาท่านนี้ ท่านได้พักที่บาห์จี ผู้เลื่อมใสศรัทธาได้ช่วยกันสร้างสวนดอกไม้และให้ชื่อว่า ริสวาน ซึ่งท่านได้ใช้เวลาหลายวันในการพักผ่อน ณ ที่แห่งนี้ชีวิตในวัยชราของท่านดำเนินไปอย่างง่าย ๆ และสงบสุข ท่านสิ้นชีพเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม ค.ศ. 1892 รวมอายุ 75 ปี ศพของท่านฝังที่บาห์จี ตั้งแต่นั้นมาบาไฮได้ซื้อสถานที่นี้และบริเวณรอบๆ ตกแต่งให้งดงามและเป็นสัญลักษณ์ที่ดีที่สุดในบาไฮ บาไฮผู้แสวงบุญจากทั่วโลกจะเดินทางมาเยือนสถูปนี้

หลังจากสิ้นชีวิต ลูกชายคนแรกที่มีชื่อ อับบาส เอฟเฟนดิ (Abbas Effendi) หรือที่รู้จักกันในนามอับดุลบาสา (Abdul-Baha) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนของบิดามีหน้าที่อธิบายและชี้แจงคำสั่งสอน ซึ่งทุกคนที่นับถือศาสนาบาไฮจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ท่านจึงได้รับการยกย่องให้เป็นศูนย์กลางแห่งพระปรีชาญาณ

อับดุลบาสาเกิดที่กรุงเตหะราน เมืองหลวงของประเทศอิหร่านในวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ. 1844 เป็นบุตรชายคนแรกของพระบาฮาอุลลาห์ เป็นผู้มีความกตัญญู มีจิตใจเมตตา และมีความฉลาดเป็นอย่างมาก สามารถอธิบายธรรมะได้อย่างแตกฉานหลายครั้ง ท่านได้ช่วยพระบาฮาอุลลาห์ในการตอบปัญหาที่ยากใจของแขกที่มาเยือน และชอบถกเถียงปัญหาศาสนากับพวกนักปราชญ์ในสุเหร่าอิสลามจนเป็นที่ยกย่องของบุคคลทั้งหลายและเรียกท่านว่าท่านอาจารย์ ทั้งที่ตัวท่านไม่เคยเข้าศึกษาในโรงเรียนมาก่อน

อับดุลบาสาแต่งงานกับมณีเรห์ คาโนม มีบุตรหลายคน แต่มีบุตรสาวเพียง 4 คนเท่านั้นที่มีชีวิตทนต่อการจำคุกอันยาวนานและทุกข์ยากได้ ชีวิตของอับดุลบาสาได้รับความยากลำบากไม่น้อยกว่าบิดาของท่าน เพราะความริษยาของผู้ที่ต้องการทำลายท่าน ทำให้ท่านถูกรัฐบาลตุรกีจับกุมในข้อหาปฏิวัติล้มล้างรัฐบาลตุรกี

การถูกจับขังคุกนี้ไม่ได้ทำให้ท่านท้อแท้แต่อย่างใด กลับใช้เวลาในคุกตอบจดหมายถึงผู้เลื่อมใสศรัทธาจากทั่วโลก และใช้เวลาเยี่ยมเยียนผู้เจ็บป่วยตามบ้านของเขาเหล่านั้น อันเป็นย่านที่มีคนจนมากที่สุดในเมืองอัคคา ในที่สุดท่านได้รับอิสรภาพเพราะพวกปฏิวัติรัฐบาลได้รับชัยชนะจึงได้ปลดปล่อยนักโทษศาสนาทั้งหมดให้เป็นอิสระ ท่านได้มีโอกาสไปเผยแพร่ศาสนาในต่างประเทศ เริ่มจากประเทศอังกฤษ ท่านได้พำนักที่ลอนดอนและแสดงปาฐกถา อีกทั้งพบปะสนทนากับผู้ที่สนใจที่มาติดต่อทุกวัน จากนั้นได้เดินทางไปทั่วสหรัฐอเมริกาจากฝั่งแอตแลนติกจดฝั่งแปซิฟิก และเดินทางต่อไปยังยุโรปและอียิปต์ กลับถึงเมืองไฮฟา (Haifa) ประเทศอิสราเอล เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม ค.ศ. 1913

ตลอดช่วงเวลาที่ท่านเป็นผู้นำทางศาสนานั้น ความเจริญรุ่งเรืองของศาสนาบาไฮรุ่งโรจน์เป็นอย่างมาก มีการสร้างวัดบาไฮเป็นแห่งแรกของโลกที่เมืองอิสคาแบด มีการก่อตั้งโรงเรียนวิทยาลัย และธรรมสถาน นอกจากนี้ยังมีการก่อตั้งชุมชนบาไฮเกิดขึ้นในที่ต่างๆ เช่น ตุรกี อิหร่าน อียิปต์ อินเดีย พม่า ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และเยอรมนี เป็นต้น รวมทั้งหมดประมาณ 35 ประเทศ ในช่วงบั้นปลายชีวิต ท่านได้ปฏิบัติกรณียกิจประจำวันอย่างไม่เหน็ดเหนื่อยจนกระทั่งในวันที่ 28 พฤศจิกายน ค.ศ. 1921 ประมาณตีหนึ่งครั้ง ก็ล่องลับไปอย่างสงบบนเตียงนอนโดยมีบุตรสาวทั้งสองเฝ้าอยู่ข้างๆ ศพของท่านฝังอยู่ข้างขนาบติดจากศพของพระบ็อบที่อยู่บนเขาคาร์เมลในอิสราเอล

เมื่อท่านสิ้นไปแล้ว หลานชายของท่านชื่อ โซกิ เอฟเฟนดิ (Shauqi Effendi) ได้รับการยกย่องให้เป็นศาสนิกบาลของศาสนาบาไฮ และเป็นผู้ตีความหมายธรรมลิขิตของพระบาฮาอุลลาห์ ท่านเป็นคนหนุ่มที่มีการศึกษาดีในขณะที่ได้ข่าวการมรณภาพของปู่ที่ท่านรัก ท่านอายุเพียง 24 ปี กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด ข่าวนี้ทำให้ท่านล้มป่วยด้วยความเศร้าโศกจึงรีบกลับบ้านที่เมืองไฮฟาในอิสราเอล และพบว่าปู่ของท่านได้มอบความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ในการเป็นศาสนิกบาลของศาสนาบาไฮให้แก่ท่าน

โซกิ เอฟเฟนดิ เป็นหลานที่ปู่รักและมอบความหวังว่าท่านจะช่วยทำงานให้ศาสนาบาไฮได้เป็นอย่างดี เพราะท่านเป็นหน่อพฤกษอันศักดิ์สิทธิ์ เนื่องจากท่านมีเลือดเนื้อเชื้อไขที่มาจากคน 2 ตระกูลที่เป็นหลักของศาสนาของพระผู้เป็นเจ้า มารดาของท่านคือ ซืออาอีเยะห์ คานูบธิดาคนโตของอับดุลบาฮา บิดาของโซกิ เอฟเฟนดิ คือมิร์ซา ฮอดี ญาติผู้หนึ่งของพระบ็อบ ท่านจึงเป็นกึ่งกำนันซึ่งได้เลือกแล้วให้เป็นผู้พิทักษ์ศาสนาของพระผู้เป็นเจ้า และต่อจากโซกิ เอฟเฟนดิแล้ว ภาระนี้จะต้องตกเป็นภาระของบุตรคนแรกที่สืบเชื้อสายโดยตรง แต่เป็นเรื่องที่น่าเสียดายมาก เมื่อท่านถึงแก่กรรมอย่างกะทันหัน เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1957 ที่กรุงลอนดอน ท่านไม่ได้แต่งตั้งผู้ใดให้สืบทอดตำแหน่งนี้ และชีวิตสมรสของท่านไม่ได้สร้างเลือดเนื้อเชื้อไขให้เป็นสายใยของศาสนาต่อไป ทั้งที่แผนงานต่างๆ ที่ท่านวางไว้นั้นกำลังประสบความสำเร็จ จึงเป็นหน้าที่ของคณะบุคคลที่เรียกว่า พระหัตถ์ศาสนา ซึ่งท่านได้แต่งตั้งขึ้นมาไว้ช่วยงานการปกป้องและเผยแผ่ศาสนาและเป็นการแต่งตั้งตามที่ระบุไว้ในพันธกรรมของพระอับดุลบาฮา

14.3 คัมภีร์ในศาสนา

คัมภีร์ศาสนาบาไฮมีหลายเล่ม เพราะถือธรรมเนียมของศาสนาบาไฮทุกองค์เป็นตัวคัมภีร์ของศาสนาบาไฮ แต่ที่ให้ความสำคัญมาก ก็คือธรรมเนียมของพระบาฮาอุลลาห์¹ ได้แก่

1. **คัมภีร์ (กิตาบี) อัคคัส** ว่าด้วยธรรมวินัยต่างๆ เช่น บาไฮศาสนิกชนต้องสวดมนต์ต้องถือศีลอด 19 วัน ต้องร่วมงานฉลองบุญทุกต้นเดือน ต้องรำลึกถึงวันศักดิ์สิทธิ์ของศาสนา ต้องดำเนินชีวิตอย่างสุขสงบและสามัคคี ต้องให้การศึกษาแก่บุตรหลาน และต้องเว้นอบายมุขเป็นต้น ชาวบาไฮถือว่า คัมภีร์อัคคัส เป็นคัมภีร์สำคัญและศักดิ์สิทธิ์ที่สุด เพราะนอกจากเป็นนิพนธ์ของพระบาฮาอุลลาห์แล้ว ท่านยังได้ประทับตราประจำตัวของท่านไว้ด้วย

2. **คัมภีร์วจนะที่ซ่อนเร้น (The Hidden Words)** ว่าที่ด้วยความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ และความจริงพื้นฐานของศาสนาต่างๆ

3. **คัมภีร์หุบผาทั้ง 7 และทั้ง 4 (The Seven and Four Valleys)** ว่าด้วยวิวัฒนาการของมนุษย์ผู้แสวงหาจะต้องพบอะไรบ้าง

4. **คัมภีร์อิกัน (Iqan)** คัมภีร์แห่งความมั่นใจ คัมภีร์นี้ว่าด้วยการอธิบายคำสอนที่ยากและซับซ้อนมากในปรัชญาของคัมภีร์เก่าๆ และว่าด้วยพระศาสดาที่พระเจ้าทรงส่งลงมายังโลกมนุษย์เป็นคราวๆ อีกด้วย

14.4 หลักคำสอนที่สำคัญ

บาไฮเป็นศาสนาสากลที่มีความเป็นอิสระ และมีศาสนิกชนอยู่เกือบทุกประเทศ ศาสนิกชนบาไฮเชื่อว่าศาสนาของพวกเขาไม่ได้เป็นลัทธิหรือนิกายของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลามหรือศาสนาอื่นๆ และได้เกิดขึ้นด้วยแรงบันดาลใจจากพระคัมภีร์ของศาสนาใด แต่ศาสนทูตของพวกเขาได้รับแรงดลใจจากพระผู้เป็นเจ้าให้ลิขิตธรรมขึ้นมา คำสอนในศาสนาบาไฮจึงเน้นความสามัคคีในระหว่างศาสนา เพราะพวกเขาเชื่อกันว่าพระวิญญาณอันบริสุทธิ์ของพระองค์จะหวนกลับมาในแต่ละยุคในกายของศาสดา ทั้งนี้เพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้ทราบพระประสงค์ของพระองค์ ศาสดาแต่ละองค์จึงอธิบายกฎและคำสอนต่างๆ ที่เข้ากับยุคสมัย และจะมีการทำนายการมาของศาสดาที่จะมาสถาปนาอาณาจักรของพระผู้เป็นเจ้าในโลกนี้ ในที่สุดเพื่อนำมนุษย์ไปสู่ยุคทองแห่งสันติภาพ นั้นหลักคำสอนเบื้องต้นที่สำคัญของบาไฮมี 3 ประการ คือ

¹ บาไฮแห่งประเทศไทย, ธรรมสภา. ศาสนาบาไฮ, 2536 หน้า 37.

14.4.1 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระเจ้า¹

ศาสนาบาไฮเชื่อว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียวเท่านั้น แต่ที่ชื่อเรียกหลากหลายออกไป เพราะขึ้นอยู่กับสภาพท้องถิ่นของแต่ละชาติแต่ละภาษา แต่แท้จริงแล้วพระเจ้าคือ สัจธรรมที่เที่ยงแท้ เป็นแหล่งวิทยาการทั้งปวง มีอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์ครอบคลุมจักรวาล และเป็นอยู่ตลอดเวลา พระองค์ทรงเป็นนามธรรมที่ไม่อาจอธิบายได้ด้วยภาษาของวัตถุ เราจึงไม่สามารถเห็น หรือ เข้าใจพระองค์ได้นอกจากอาศัยศาสตร์ต่างๆ ซึ่งเป็นผู้แทนของพระองค์ที่พระองค์ได้เลือกแล้ว

14.4.2 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของศาสนาทั้งปวง²

ศาสนาต่างๆ มาจากที่มาเดียวกันคือ พระเจ้า ดังนั้นคำสอนของศาสดาทั้งหลายจึงมาจากแหล่งความรู้อันศักดิ์สิทธิ์ที่เดียวกัน และมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันคือ สอนให้มนุษย์เป็นคนดีและมีความรักในกันและกัน

14.4.3 ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมนุษยชาติ³

แม้ว่ามนุษย์จะมีความแตกต่างในด้านเผ่าพันธุ์ ชาติ ศาสนา ชนบทธรรมเนียมประเพณี แต่ทั้งหมดนี้มาจากครอบครัวเดียวกัน จึงเปรียบเทียบเหมือนใบไม้เดียวกัน

คำสอนทั้ง 3 ข้อนี้เป็นพื้นฐานความเข้าใจที่จะนำไปสู่คำสอนทั่วไป⁴ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การแสวงหาความจริงอย่างอิสระ คือ การแสวงหาความจริงด้วยตนเอง ไม่ใช่ยอมรับตามครอบครัวหรือเพื่อน
2. ขจัดอคติทุกชนิด อคติในที่นี้ได้แก่ อคติทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สีผิว เชื้อชาติ และศาสนา เพราะสิ่งเหล่านี้ทำลายล้างความเป็นปึกแผ่นของมนุษย์
3. การให้ความเสมอภาค บุรุษและสตรีต้องมีความเท่าเทียมกัน เฉกเช่นปีกสองข้างของนกที่จะต้องช่วยกันกระพือเพื่อเหินขึ้นสู่ท้องฟ้า
4. การศึกษาสากล บาไฮเชื่อว่าการศึกษามีความสำคัญ คือ การศึกษาเพื่อให้รักพระเจ้า และจะต้องมีเจตคติในการรับใช้มนุษยชาติ การศึกษาในเรื่องเหล่านี้เป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต และเป็นสิ่งสำคัญกว่าการจดจำข้อมูล เพราะถ้าการศึกษาเป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง มนุษยชาติจะเปลี่ยนแปลง และโลกนี้จะเป็นสวรรค์บนดินโดยไม่ต้องรอต่อเมื่อตายไปแล้ว

¹ สภามหาสมุทรแห่งประเทศไทย. อุทยานใหม่, มปป หน้า 7-8.

² สมาคมสภาการกลางศาสนาบาไฮ. ศาสนาบาไฮ, มปป หน้า 10.

³ สมาคมสภาการกลางศาสนาบาไฮ. พระบาฮาอุลลาห์, มปป หน้า 10.

⁴ เอสเซลมอนท์ เจ อี. พระบาฮาอุลลาห์และยุคใหม่, 2528 หน้า 147-172.

5. การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยวิธีทางศีลธรรม คือ การตกลงปรึกษาหารือกัน เป็นหุ้นส่วนและแบ่งปันผลกำไรอย่างยุติธรรม การจัดเก็บภาษีจึงควรเป็นด้วยความสมัครใจไม่ใช่การบังคับ โดยแต่ละคนให้ส่วนหนึ่งจากรายได้ของตนหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้ว

6. ศาสนาต้องสอดคล้องกับวิทยาศาสตร์ หากศาสนาอยู่เหนือวิทยาศาสตร์จะทำให้เกิดความบ้าคลั่งและความมั่งงายทางศาสนา และถ้าวิทยาศาสตร์ไม่ได้นำมาใช้ทางวิทยาศาสตร์จะเป็นสิ่งทำลายล้าง

7. การมีสันติภาพสากลและรัฐบาลแห่งโลก พระผู้เป็นเจ้าทรงประทานโลกให้แก่มนุษย์แต่มนุษย์เป็นผู้แบ่งแยกโลกออกเป็นเขตแดน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่จะสถาปนาสหพันธรัฐแห่งโลกเพื่อบริหารในทุกดินแดนของโลกอย่างยุติธรรมภายใต้รัฐบาลเดียวกันแต่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่จะต้องปกป้องและอนุรักษ์ไว้ เมื่อนั้นมนุษย์จะเห็นว่าโลกของเราเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน มีความสมานความสามัคคีกัน

8. ขจัดความมั่นคงและความยากจนที่มากเกินไป การมีรัฐบาลแห่งโลกจะช่วยในการบริหารทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน และช่วยขจัดความเกินล้นทางเศรษฐกิจ คือ ความมั่นคงและความขัดสน แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าคนทำงานหนักจะมีได้รับรางวัลสำหรับงานของตน เพราะคนทุกคนจะต้องทำงานให้สุดความสามารถของตนอยู่เสมอ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ใช้พรสวรรค์ที่พระผู้เป็นเจ้าประทานมาให้และเป็นผู้ได้รับการสรรเสริญจากพระองค์

9. การมีภาษาสากล เมื่อทั่วโลกเป็นหนึ่งเดียวกันควรมีภาษาใดภาษาหนึ่งใช้เป็นภาษาสากลเพื่อว่าทุกๆ คนจะได้เข้าใจกันและกัน และหลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดที่เกิดจากการสื่อสารไม่ได้เต็มที่

10. การมีความจงรักภักดีต่อรัฐบาล การสร้างรัฐบาลแห่งโลกนั้นเป็นพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าหาใช่ความประสงค์และแรงจูงใจทางการเมืองของบาไฮ เพราะบาไฮมีข้อห้ามที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง หรือการต่อต้านศาสนานั้น อีกทั้งชาวบาไฮไม่สามารถเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือองค์การลับใดๆ แต่ชาวบาไฮจะต้องรักชาติ ส่งเสริมประโยชน์ให้แก่ประเทศของตนโดยไม่เห็นแก่ตัวและมีความเชื่อฟังในรัฐบาล โดยมียกเว้นเพียงข้อเดียวเท่านั้น คือ ถ้ารัฐบาลนั้นออกคำสั่งให้บาไฮเลิกนับถือศาสนาของตน ชาวบาไฮไม่จำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่งแม้จะถูกลงโทษหรือถูกฆ่าก็ตาม

11. การงดเว้นจากแอลกอฮอล์และยาเสพติด ศาสนาบาไฮห้ามศาสนิกชนทุกคนดื่มแอลกอฮอล์และยาเสพติด เพราะสิ่งทั้งหลายเหล่านี้มีผลต่อการทำลายจิตใจและความเป็นมนุษย์

12. ห้ามการนิโทษ การนิโทษลับหลังเป็นเหตุให้เกิดความแตกแยก ฉะนั้นจึงเป็นข้อห้ามสำหรับบาไฮ

นอกจากนี้ยังมีคำสอนอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับชีวิตหลังความตาย นรกและสวรรค์ บาไฮเชื่อในความมีอยู่ของจิตวิญญาณมนุษย์ว่า มีความคงทนถาวรราบเท่าที่อำนาจของพระเจ้ายังมีอยู่ และเป็นสิ่งที่ลึกลับยากแก่การที่จะเข้าใจเป็นครั้งแรกในสภาพสิ่งทั้งปวงที่ประกาศความสมบูรณ์เลิศของพระผู้สร้าง หากวิญญาณเชื่อสัตย์ต่อพระผู้เป็นเจ้า วิญญาณนั้นจะสะท้อนความสว่างของพระองค์และกลับไปหาพระองค์ในที่สุด แต่ถ้าวิญญาณไม่จงรักภักดีต่อพระผู้สร้างของตนเองแล้ว วิญญาณนั้นจะกลายเป็นเหยื่อของอิตตาและกิเลส และจะต้องหมกจมอยู่ในนั้น วิญญาณจะปฏิบัติในโลกกายภาพนี้ด้วยความช่วยเหลือของร่างกาย เมื่อวิญญาณจากร่างกายไปแล้ววิญญาณจะปฏิบัติได้โดยไม่ต้องใช้สื่อกลางสามารถเดินทางผ่านไปสู่อีกหลายภพซึ่งเป็นภพแห่งวิญญาณ ดังนั้นเมื่อมีชีวิตอยู่ในโลกนี้วิญญาณจำเป็นต้องพัฒนาบรรลุดุชนธรรมต่างๆ เช่น ความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อ ฯลฯ หากไม่ได้บรรลุดุชนธรรมเหล่านี้ วิญญาณจะต้องฟิการในภายหลังที่ร่างกายตายไปและเข้าไปหาพระผู้เป็นเจ้าได้อย่างเชื่องช้า แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความปรานีของพระองค์

สำหรับความคิดในเรื่องสวรรค์และนรก¹ ชาวบาไฮเชื่อว่าเป็นสภาวะมากกว่าเป็นสถานที่ และเราสามารถอยู่ในสวรรค์หรือนรกได้ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า สวรรค์คือภาวะอันประเสริฐที่ได้ใกล้ชิดกับพระผู้เป็นเจ้าและบรรลุโดยการเชื่อฟังพระประสงค์ของพระองค์ นรกคือการอยู่ห่างไกลจากพระผู้เป็นเจ้าซึ่งผลที่ตามมาคือความทุกข์และสิ้นหวัง

14.4.4 พระเจ้าสูงสุดของศาสนาบาไฮ

ศาสนาบาไฮเชื่อว่าพระผู้เป็นเจ้ามีเพียงองค์เดียวแต่รู้จักกันตามชื่อที่เรียกต่างๆ กัน แต่ทั้งหมดนี้หมายถึงพระผู้ทรงมีอำนาจสูงสุดนั้น พระผู้ทรงมหิทธานุภาพ พระผู้สร้างสรรพสิ่ง และพระผู้ดำรงอยู่นิรันดร์ ไม่มีใครที่เคยเห็นพระองค์แม้ว่ามีความนึกคิดเกี่ยวกับพระองค์โดยอาศัยการสังเกตความมหัศจรรย์ของธรรมชาติที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมา พระองค์ทรงอยู่เหนือประสบการณ์ของมนุษย์ และอยู่เหนือตรรกะของมนุษย์ แต่เพื่อให้เข้าใจถึงการเข้าใจถึงพระองค์ด้วยพระนามต่างๆ

จากธรรมเนียมบาไฮ² ได้บอกไว้ว่า “มนุษย์ไม่สามารถหยั่งรู้สาระของพระผู้เป็นเจ้าได้

¹ ธรรมสภาบาไฮแห่งประเทศไทย. ศาสนาบาไฮ, 2536 หน้า 48.

² เล่มเดียวกัน, ธรรมสภาบาไฮแห่งประเทศไทย. หน้า 1.

เพราะพระองค์ทรงเร้นลับอยู่ในสารอนันต์ของพระองค์และสภาวะของพระองค์จะคงซ่อนเร้นจากสายตาของมนุษย์ชั่ววันรันดร์”

แม้ว่าพระองค์จะมีอยู่อย่างยากที่มนุษย์จะเข้าใจ แต่พระองค์ก็ทรงส่งครูมาบอกเราว่า พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าคืออะไร ครูเหล่านี้ถูกเรียกหลายอย่าง เช่น พระอวตาร ศาสดา และพระผู้แสดงธรรมของพระผู้เป็นเจ้านั้น ครูเหล่านี้เป็นมนุษย์พิเศษที่ถูกเลือกโดยพระผู้เป็นเจ้า เพื่อชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตและนำทางมนุษยชาติตามแผนงานของพระองค์ ครูเหล่านี้มีธรรมชาติ 2 ลักษณะในตัว คือเป็นมนุษย์เหมือนเรา แต่มีวิญญาณที่อิสระเหนือขีดจำกัดของร่างกาย อำนาจของพระผู้เป็นเจ้าปฏิบัติการผ่านทางครูหรือศาสดาเหล่านี้ ดังนั้นท่านเหล่านี้จึงมีชัยชนะเหนือหัวใจของมนุษย์ในที่สุด

ครูหรือศาสดาแต่ละท่านจะสะท้อนคุณลักษณะ และคุณสมบัติของพระผู้เป็นเจ้า เช่น ความรัก ความเมตตาปราณี ความเอื้อเฟื้อ ความอดทน และความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นต้น ดังนั้นทางเดียวที่เราจะรู้จักพระผู้เป็นเจ้าได้ คือการมองไปยังครูหรือศาสดาทั้งหลายเหล่านี้และปฏิบัติตามท่าน เมื่อผู้ใดสวดอธิษฐาน ทำสมาธิ เพื่อจะบรรลุคุณธรรมและคุณลักษณะของพระผู้เป็นเจ้า เราอาจกล่าวได้ว่า ผู้นั้นกำลังพัฒนาตนเพื่อที่เป็นรูปจำลองของพระผู้เป็นเจ้า

14.5 หลักความเชื่อและจุดหมายสูงสุด

ศาสนาบาไฮ สอนว่า ศาสนาบาไฮเป็นศาสนาที่แท้จริงของมนุษยชาติ มีเพียงศาสนาเดียวเป็นศาสนาสากล ส่วนศาสนาอื่นๆ ล้วนแต่มาจากศาสนาบาไฮทั้งสิ้น กล่าวคือ ศาสนาบาไฮเชื่อว่า ศาสนาต่างๆ มาจากพระเจ้าองค์เดียวกัน แต่คนอาจเรียกพระองค์ด้วยพระนามต่างๆ กันไป ส่วนศาสดาของศาสนาต่างๆ ก็คือตัวแทนของพระองค์ที่ทรงส่งลงมา เพื่อเปิดเผยสัจธรรมของพระองค์แก่มนุษยชาติ ส่วนที่ต้องมีศาสดามากมายในยุคสมัยต่างๆ ก็เพราะสัจธรรมมีมาก หากพระเจ้าจะทรงให้ใครมาเปิดเผยความจริงทั้งหมดทีเดียว ก็เกินวิสัยที่มนุษย์จะรับได้จึงต้องใช้วิธีแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นพระเจ้าจึงส่งศาสดามาตามยุคสมัยต่างๆ เพื่อนำสัจธรรมที่เหมาะสมกับยุคสมัยนั้นมาให้มนุษย์ปฏิบัติ ดังเดียวกับการเจริญเติบโตของคนเป็นวัยต่างๆ จากเด็กทารก เด็ก หนุ่มสาว กลางคน และแก่เฒ่า ซึ่งแต่ละวัยก็มีวิวัฒนาการต่างกัน เพราะฉะนั้นจึงต้องมีครูมาสอนตามสถานศึกษาในระดับต่างๆ โรงเรียนอนุบาล ประถม มัธยม วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย

ดังนั้นศาสนาแต่ละองค์อาจมีคำสอนแตกต่างกันบ้าง มีวิธีการสอนแตกต่างกันบ้าง และเรียกศาสนาแตกต่างกัน ก็เพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัยนั้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ศาสนาแต่ละองค์จึงไม่ปฏิเสธคำสอนของศาสนาองค์ก่อนๆ อีกทั้งได้เพิ่มเติมคำสอนใหม่ๆ เข้าไปด้วย

ศาสนาบาไฮเชื่อว่าทุกคนเป็นพี่น้องกัน เพราะมาจากพระเจ้าองค์เดียวกัน เพราะฉะนั้นแต่ละคนจึงมีศักดิ์ศรีเท่ากัน และด้วยความเชื่อดังที่กล่าวมา จึงไม่ควรมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันในเรื่องพระเจ้า ศาสนาและชั้นวรรณะ เพราะทุกอย่างมาจากแหล่งเดียวกัน พระบาฮาอุลลาห์กล่าวว่า “ศาสนาที่แท้จริงทั้งหลายมาจากพระเจ้าองค์เดียวกัน พระองค์ตรัสสั่งธรรมผ่านศาสนาในยุคต่างๆ ธรรมได้วิวัฒนาการต่อเนื่องกัน และเป็นอมตธรรม”

ศาสนาบาไฮเชื่อว่า เมื่อคนตายแล้ว วิญญาณได้ตายตามร่างกายไม่ วิญญาณเป็นอมตะ และจะรอการพิพากษาในวันสิ้นโลก จากนั้นก็จะขึ้นสวรรค์หรือนรกตามกรรมที่ทำไว้ต่อไป ผู้ที่ขึ้นสวรรค์ก็จะได้ไปอยู่กับพระเจ้าชั่วนิรันดร์ ไม่ต้องกลับมาเกิดในโลกมนุษย์อีก ดุจนกหลุดออกจากกรงขังสู่โลกกว้างแล้วก็จะไม่ปรารถนากลับสู่กรงขังอีกก็ฉนั้นนั้น เพราะฉะนั้นการตายของร่างกายจึงเป็นการเกิดของวิญญาณในอาณาจักรพระเจ้า

เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ บาไฮศาสนิกชนเชื่อว่า พระเจ้าสร้างมนุษย์ขึ้นมาจากก้อนดิน ทั้งกำหนดชะตาชีวิตไว้ด้วย แต่พระองค์ก็ทรงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมาด้วย เช่น พระเจ้าทรงสร้างหვნมพร้อมทั้งน้ำนมให้หลังออกมาจากถันทั้ง 2 ของมารดา ทรงสร้างมารดาให้มีเตาเพื่อคอยดูแลลูก ทรงสร้างหัวใจให้แก่มารดาเพื่อจะได้รักและเมตตาต่อลูกของนาง นอกจากนี้พระเจ้ายังได้ทรงสร้างสิ่งแวดล้อมต่างๆ สำหรับสอนมนุษย์ให้สำนึกถึงความดีของพระเจ้าจะได้ทำความดีแล้วจะได้กลับไปหาพระองค์อีก

14.6 สถานที่ทำพิธีกรรม

ศาสนาบาไฮไม่มีความจำเป็นต้องอาศัยอาคารพิเศษสำหรับบูชา เพราะพระผู้เป็นเจ้านั้นทรงสถิตในทุกๆ ที่ที่มีการกล่าวถึงพระองค์และสรรเสริญพระองค์ บาไฮจึงไม่มีนักบวชที่จะทำพิธีกรรมแต่ทุกคนสามารถทำหน้าที่บูชาพระผู้เป็นเจ้าได้

ตามปกติแล้วศาสนิกชนบาไฮจะพบปะสังสรรค์กันในบ้านหรือที่ศูนย์บาไฮ นอกจากนี้ยังมีโบสถ์หรือที่เรียกว่า มาซริกูล อัศคาร์ ซึ่งมีความหมายว่า สถานที่แห่งอรุณของการสรรเสริญพระเจ้า มีลักษณะจะต้องมีด้าน 9 ด้าน มีประตู 9 ประตู มีน้ำพุ 9 สระ มีทางเดินเข้า 9 ทาง

มีประตูใหญ่ 9 ด้าน มีเสาในโบสถ์ 9 ต้น มีสวนดอกไม้ 9 สวนรอบนอกตัวโบสถ์ ในตัวโบสถ์มีพื้นที่ชั้นล่าง และมีระเบียงชั้นบน หลังคาสร้างเป็นรูปโดม และการที่บาไฮนิยมนำเลข 9 เข้ามาสัมพันธ์กับศาสนาอาจเป็นเพราะพยานะในภาษาอาหรับมีค่าเป็นตัวเลขและค่าตัวเลขของคำว่า บาฮา เท่ากับ “9” เลข 9 จึงมีความสำคัญสำหรับศาสนาบาไฮ

นอกจากนี้ยังมีส่วนประกอบที่สำคัญซึ่งถือเป็นรากฐานขั้นต้นของมาซริกุล อัศคาร์ คือมีโรงเรียนสำหรับเด็กกำพร้า มีโรงพยาบาลและสถานให้ยาแก่คนยากจน มีสถานที่อาศัยสำหรับคนพิการและคนที่ไม่สามารถทำงานได้ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ชั้นสูง และมีบ้านพักสำหรับผู้เดินทาง มาซริกุล อัศคาร์ตามแบบนี้จะต้องสร้างขึ้นทุกๆ เมือง ภายในโบสถ์จะต้องเปิดให้ประชาชนเข้าไปสวดมนต์ทุกๆ เข้าโดยไม่มีเครื่องดนตรีในโบสถ์ ตามอาคารใกล้ตัวโบสถ์ใช้เป็นที่ประกอบงานพิธีและประชุมกิจการทั้งหลายแต่ไม่มีการเล่นดนตรีและร้องเพลงในโบสถ์

โบสถ์แรกของศาสนาบาไฮสร้างขึ้นที่เมืองเฮกบาต ในประเทศรัสเซีย และโบสถ์ที่สองสร้างบนฝั่งทะเลสาบมิชิแกน เมืองชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา จากนั้นมีการสร้างโบสถ์ในอีกหลายประเทศ เช่น ที่กรุงปานามา ออสเตเรีย อุกันดา เยอรมนี และนิวเดลี เป็นต้น

14.7 พิธีกรรมที่สำคัญ

ศาสนิกชนของบาไฮมีพิธีกรรมที่ต้องการกระทำ คือ

1 การสวดมนต์ทุกวัน ผู้นับถือศาสนาบาไฮถือว่าการสวดมนต์เป็นการติดต่อกับพระเจ้า อีกทั้งเป็นการพัฒนาจิตใจ การสวดมนต์จึงเป็นรากฐานของศาสนาบาไฮ เพราะฉะนั้นศาสนิกชนบาไฮจะต้องสวดมนต์ทุกวันในเวลาเช้า เทียงวัน และเวลาค่ำ

2 การอ่านพระคัมภีร์ทุกวัน¹ ผู้นับถือศาสนาบาไฮจะต้องอ่านพระคัมภีร์ทุกวัน ในเวลาตื่นเช้าและเข้านอน การอ่านพระคัมภีร์ทุกวันจะช่วยทำให้เข้าใจพระเจ้ามากขึ้นตามลำดับจิตใจจะแนบแน่นอยู่กับพระเจ้าอยู่เสมอ เมื่อใจแนบแน่นอยู่กับพระเจ้า ก็เท่ากับกำจัดกิเลสโดยอัตโนมัติ

3 พิธีสมรส² เป็นพิธีที่ทั้งสองฝ่ายมีความเต็มใจที่จะร่วมชีวิตกัน โดยต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดาของทั้งสองฝ่าย จึงจะแต่งงานกันได้แต่ต้องติดต่อกับธรรมสภา และในพิธีทั้งสองฝ่ายต้องกล่าวปฏิญาณต่อกันว่า “เราทุกคนจะยึดถือพระประสงค์ของพระเจ้าเป็นเจ้า

¹ สภาธรรมของบาไฮแห่งประเทศไทย. อุทยานใหม่, มปป หน้า 182.

² ธรรมสภาบาไฮแห่งประเทศไทย. ศาสนาบาไฮ, 2536 หน้า 43.

ด้วยความสัตย์จริง” หลังจากนั้นอาจจะมีการอ่านธรรมนิพนธ์และบทสวดอธิษฐาน นอกเหนือจากนี้เป็นความปรารถนาของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวที่จะจัดเสริมออกไปอย่างไรก็ได้

4 การถือศีลอด¹ ผู้นับถือศาสนาบาไฮจะถือศีลอดประจำปีตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม ถึงวันที่ 20 มีนาคม เป็นเวลาทั้งหมด 19 วัน ในระยะเวลาช่วงนี้ศาสนิกชนบาไฮจะต้องตื่นก่อนตะวันขึ้นเพื่อรับประทานอาหารเช้า สวดมนต์อธิษฐาน เพราะหลังจากตะวันขึ้นแล้วห้ามมีอะไรผ่านเข้าปากแม้แต่ น้ำจันทน์ทั้งวันตกดินจึงจะสวดอธิษฐานและรับประทานอาหารเช้าในตอนค่ำ บุคคลที่ถือศีลอดมีอายุระหว่าง 15-70 ปี ยกเว้นผู้ป่วย หญิงมีครรภ์ แม่ที่ให้นมลูก ผู้ใช้แรงงานมาก และผู้ที่เดินทางไกล

การถือศีลอดนี้ ผู้นับถือบาไฮเชื่อกันว่าเป็นการละความเห็นแก่ตัวและกิเลส อีกทั้งเป็นช่วงเวลาแห่งการฟื้นฟูจิตใจอย่างแท้จริง

5 การตาย การทำศพของบาไฮใช้วิธีฝังไม่มีการเผาเพราะร่างกายเป็นบัลลังก์แห่งวิหารภายในของวิญญาณ และต้องการเคารพในร่างกายที่ก่อกำเนิดมาที่ละน้อยในกรรมมารดา จึงต้องปล่อยให้สลายเน่าไปที่ละน้อย

นอกจากพิธีกรรมตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีหลักปฏิบัติอย่างหนึ่งของศาสนิกชนบาไฮที่ไม่จัดเป็นพิธีกรรมหรือวันสำคัญ นั่นคือ การแสวงบุญที่ผู้นับถือบาไฮทุกคนควรหาโอกาสในชีวิตไปชมสักการะสถานเหล่านี้ ถึงแม้ว่าสักการสถานของบาไฮมีหลายแห่ง แต่ที่อยู่ในประเทศอิหร่านและอิรักนั้นไม่สามารถไปเยี่ยมชมได้เพราะสถานการณ์ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวย

ดังนั้น สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของบาไฮส่วนมากจึงอยู่ในอิสราเอล คือที่ไฮฟาและอักคา ปัจจุบันนี้เป็นศูนย์กลางแห่งโลกของศาสนาบาไฮ สภายุติธรรมสากลได้เชิญผู้แสวงบุญทั้งหลายให้ไปเยี่ยมชมสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ครั้งละ 9 วัน เพื่อสวดอธิษฐาน ณ สถานที่ต่างๆ เช่น สถูปของพระบ๊อบ อาคารเก็บหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อาคารที่ทำการของสภายุติธรรมสากลบนภูเขาคาเมลในไฮฟา เมืองอักคา และสุสานของพระบาฮาอุลลาห์ที่บาห์จี

14.8 วันสำคัญทางศาสนา

ก่อนที่กล่าวถึงวันสำคัญทางศาสนาของบาไฮ จำเป็นที่เราจะต้องศึกษาปฏิทินของบาไฮ เพราะการนับปีนั้นแตกต่างจากปฏิทินทั่วไป โดยนับตามปีสุริยคติ แบ่งเป็น 19 เดือน เดือน

¹ Hopfe Lewis M. Religions of the World, 1994 p. 411.

ละ 19 วัน และเรียกชื่อเดือนเหล่านี้เป็นภาษาอาหรับซึ่งแสดงถึงคุณลักษณะของพระผู้เป็นเจ้านั้นช่วงการนับวันของบาไฮจึงไม่ตรงกับปฏิทินสากลที่ใช้กันทั่วไป

14.8.1 งานฉลองบุญ 19 วัน วันแรกของทุกเดือนบาไฮ ธรรมสภาท้องถิ่นของแต่ละชุมชนจะจัดงานฉลองบุญ 19 วัน ระหว่างตะวันตกดินของวันสุดท้ายของเดือนก่อน และตะวันตกดินของวันแรกของเดือนใหม่ เพราะวันของบาไฮเริ่มต้นและสิ้นสุดตอนตะวันตกดิน

งานฉลองบุญ 19 วันนี้เป็นการฉลองทางจิตใจซึ่งมีเดือนละ 1 ครั้ง แม้ว่ามีเพียงน้ำเปล่าก็ตาม แต่ผลจากการปฏิบัติในงานนี้จะเป็นการบำรุงมิตรภาพและความรัก อีกทั้งยังเป็นการระลึกถึงพระผู้เป็นเจ้า งานฉลองบุญนี้ประกอบด้วย 3 ภาค คือ

1. **ภาคธรรมะ** จะมีการสวดมนต์และอ่านธรรมนิพนธ์
2. **ภาคบริหาร** จะมีการอ่านจดหมายจากธรรมสภาแห่งชาติ สมาชิกในชุมชนปรึกษาหารือกันเสนอความคิดเห็นให้ธรรมสภาพิจารณา
3. **ภาคสังสรรค์** จะมีการบริการอาหารเครื่องดื่ม ซึ่งถ้าไม่มีอะไรเลย แม้มีเพียงน้ำเปล่าก็ไม่ใช่ไร การจัดนั้นขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์ของเจ้าภาพ งานฉลองบุญทั้ง 19 วันมีตามลำดับดังนี้

เดือน	วันที่	เริ่มจัดงานหลังอาทิตย์ตกวันที่	ชื่อเดือนภาษาอาหรับ	ความหมาย (เป็นลักษณะของพระผู้เป็นเจ้า)
1	21 มีนาคม	20 มีนาคม	บาฮา	สง่างาม
2	9 เมษายน	8 เมษายน	ชาลาล	ความรุ่งโรจน์
3	28 เมษายน	27 เมษายน	ชามาล	ความสวยงาม
4	17 พฤษภาคม	16 พฤษภาคม	อชามาต	ความยิ่งใหญ่
5	5 มิถุนายน	4 มิถุนายน	นูร์	แสงสว่าง
6	24 มิถุนายน	23 มิถุนายน	รามาท	ความกรุณา
7	13 กรกฎาคม	12 กรกฎาคม	คาลิมาท	วจนะ
8	1 สิงหาคม	31 กรกฎาคม	คามาล	ความสมบูรณ์เลิศ
9	20 สิงหาคม	19 สิงหาคม	อัสมา	พระนาม
10	8 กันยายน	7 กันยายน	อิสซาต	อำนาจ
11	27 กันยายน	26 กันยายน	มัสซียาต	ความประสงค์
12	16 ตุลาคม	15 ตุลาคม	อิสม์	ความรู้

เดือน	วันที่	เริ่มจัดงานหลัง อาทิตย์ตกวันที่	ชื่อเดือน ภาษาอารบิก	ความหมาย (เป็นลักษณะของ พระผู้เป็นเจ้า)
13	4 พฤศจิกายน	3 พฤศจิกายน	กุดราต	อำนาจ
14	23 พฤศจิกายน	22 พฤศจิกายน	โกล	คำพูด
15	12 ธันวาคม	11 ธันวาคม	เซล	คำถาม
16	31 ธันวาคม	30 ธันวาคม	ซารีฟ	เกียรติยศ
17	19 มกราคม	18 มกราคม	สุลต่าน	อธิปไตย
18	7 กุมภาพันธ์	6 กุมภาพันธ์	มุลด์	อาณาจักร
19	2 มีนาคม	1 มีนาคม	อัลลา	ความสูงส่ง

14.8.2 อัยยัมมีฮา ตามปกติแล้วในปีหนึ่งมี 365 วัน บาไฮจะแบ่งเดือนออกเป็น 19 เดือนๆ ละ 19 วัน รวมเป็น 361 วัน ฉะนั้นจะมีวันเหลืออยู่อีก 4-5 วันในปีอธิกสุรทิน วันที่เหลือนี้อยู่ระหว่าง 2 เดือนสุดท้ายของปี คือ ระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม เรียกวันที่เหลือเหล่านี้ตามภาษาอาหรับว่า อัยยัมมีฮา เป็นวันที่มีการให้ของขวัญแสดงน้ำใจอนุเคราะห์ต่อผู้ป่วยและคนยากจน นอกจากนี้อาจมีการถือบวช 19 วัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม - 20 มีนาคม ของทุกปี

14.8.3 วันศักดิ์สิทธิ์ ในปีของบาไฮจะมีวันศักดิ์สิทธิ์ 9 วัน ซึ่งในวันเหล่านี้ถ้าเป็นไปได้จะมีการหยุดงานและหยุดโรงเรียน ได้แก่

1 วันเนอรรูซ คือ วันที่ 21 มีนาคม เป็นวันปีใหม่ของบาไฮ

2 วันเทศกาลริสวาน อยู่ระหว่างวันที่ 21 เมษายน - 2 พฤษภาคม วันนี้เป็นวันครบรอบการประกาศศาสนาของพระบาฮาอุลลาห์ในอุทยานริสวานในแบกแดด ปีค.ศ.1863 เทศกาลริสวานประกอบด้วยวันศักดิ์สิทธิ์ 3 วัน คือ วันที่ 21 เมษายน ซึ่งเป็นวันแรกของเทศกาลริสวานที่รำลึกพระบาฮาอุลลาห์ ทรงประกาศฐานะอย่างเปิดเผยเป็นครั้งแรก วันที่ 29 เมษายน เป็นวันที่ 9 ของริสวาน และวันที่ 2 พฤษภาคม เป็นวันที่รำลึกถึงการออกจากอุทยานริสวานของพระบาฮาอุลลาห์

3 วันประกาศศาสนาของพระบ๊อบ ตรงกับวันที่ 23 พฤษภาคม

4 วันสิ้นชีพของพระบาฮาอุลลาห์ ตรงกับวันที่ 29 พฤษภาคม

- 5 วันประหารชีวิตของพระบ๊อบ ตรงกับวันที่ 9 กรกฎาคม
 - 6 วันเกิดของพระบ๊อบ ตรงกับวันที่ 20 ตุลาคม
 - 7 วันเกิดของพระบาฮาอุลลาห์ ตรงกับวันที่ 12 พฤศจิกายน
 - 8 วันแห่งพระปณิญาตรงกับวันที่ 26 พฤศจิกายน วันนี้เป็นวันศักดิ์สิทธิ์แต่สามารถทำงานได้ ไม่ต้องหยุดเหมือน 7 วันศักดิ์สิทธิ์ที่กล่าวมาแล้ว
 - 9 วันสิ้นชีพของพระอับดุลบาสา ตรงกับวันที่ 28 พฤศจิกายน วันนี้ไม่ต้องหยุดงานเช่นกัน
- วันศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 9 วันนี้ จะมีการสวดมนต์ สังสรรค์ หรือปิกนิก หรือชุมนุมกันด้วยความสำรวมและเคารพ เราอาจดูรายละเอียดได้จากตารางเวลาดังนี้

วันสำคัญ	วันและเวลาจัดงานที่ระลึก	หมายเหตุ
1. งานฉลองปีใหม่นอร์รูช	ระหว่างหลังดวงอาทิตย์ตกของวันที่ 20 มีนาคม จนถึงเวลาดวงอาทิตย์ตกของวันที่ 21 มีนาคม	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน
2. งานฉลองคล้ายวันประกาศศาสนาของพระบาฮาอุลลาห์ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า งานฉลองวันริวาน	จัดงานฉลอง 3 วันดังนี้ วันที่ 21 เมษายน เวลา 15.00 น. วันที่ 29 เมษายน จัดงานระหว่างหลังดวงอาทิตย์ตกของวันที่ 29 เมษายน วันที่ 2 พฤษภาคม จัดงานระหว่างหลังดวงอาทิตย์ตกของวันที่ 1 พฤษภาคม จนถึงเวลาดวงอาทิตย์ตกของวันที่ 2 พฤษภาคม	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน
3. งานฉลองคล้ายวันประกาศศาสนาของพระบ๊อบ	จัดงานฉลองวันที่ 22 พฤษภาคม หลังจากเที่ยงวันอาทิตย์ตกแล้วประมาณ 2 ชั่วโมง	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน
4. งานไว้อาลัยวันคล้ายสิ้นชีพของพระบาฮาอุลลาห์ วันที่ 29 พฤษภาคม	จัดงานไว้อาลัย วันที่ 29 พฤษภาคม เวลาประมาณเที่ยงวัน	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน

วันสำคัญ	วันและเวลาจัดงานที่ระลึก	หมายเหตุ
5. งานไว้อาลัยวันคล้ายวันที่พระบิณฑุกะพาร ชีวิต วันที่ 9 กรกฏาคม	จัดงานไว้อาลัย วันที่ 9 กรกฏาคม เวลา ประมาณเที่ยงวัน	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน
6. งานฉลองวันเกิดของ พระบิณฑุกะพาร วันที่ 20 ตุลาคม	จัดงานฉลองระหว่างหลังดวงอาทิตย์ตกของ วันที่ 19 ตุลาคม จนถึงเวลาดวงอาทิตย์ตก ของวันที่ 20 ตุลาคม	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน
7. งานฉลองวันคล้ายวันเกิด ของพระบาฮาอุลลาห์ วันที่ 12 พฤศจิกายน	จัดงานฉลองระหว่างหลังดวงอาทิตย์ตกของ วันที่ 11 พฤศจิกายน จนถึงเวลาดวง อาทิตย์ตกของวันที่ 12 พฤศจิกายน	บาไฮศาสนิกชน ควรหยุดงาน
8. วันแห่งพระปริญา วันที่ 26 พฤศจิกายน	จัดงานที่ระลึกระหว่างหลังดวงอาทิตย์ตกของ วันที่ 25 พฤศจิกายน จนถึงเวลาดวง อาทิตย์ตกของวันที่ 26 พฤศจิกายน	
9. งานไว้อาลัยวันสิ้นชีพของ พระอับดุลบาฮา วันที่ 28 พฤศจิกายน	จัดงานไว้อาลัย วันที่ 28 พฤศจิกายน เวลา 01.00 น.	

14.9 ระบบบริหารงานของศาสนาบาไฮ

ศาสนาบาไฮไม่มีพระหรือนักบวช และไม่มีแม่แต่ผู้นำศาสนา หลังจากทีโซกิ เอฟเฟนดิ ถึงแก่กรรมในปี ค.ศ.1957 ศาสนาบาไฮก็ว่างจากผู้นำทางศาสนา แต่ยังคงมีการปฏิบัติงานในศาสนาโดยอาศัยเครือข่ายของสถาบันที่เลือกตั้งขึ้นมา เรียกว่าระบบบริหารของพระบาฮา-อุลลาห์ ซึ่งท่านได้บัญญัติให้เมืองทุกเมืองในหมู่บ้านจะต้องมีการเลือกตั้งบาไฮจำนวน 9 คน ขึ้นเป็นสภาผู้ธรรมท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่าธรรมนูญท้องถิ่น ในการประชุมนี้บาไฮจะเลือกผู้ใหญ่ที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไปในท้องถิ่นจำนวน 9 คน เพื่อรับใช้ธรรมนูญท้องถิ่นเป็นเวลา 1 ปี โดยจะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบในกิจการต่างๆ ของการเผยแผ่ศาสนา งานศพ และงานที่ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่บ้านบาไฮ เป็นต้น

การเลือกตั้งสภาท้องถิ่นนี้จะใช้การลงคะแนนลับของบาไฮผู้ใหญ่ ก่อนการเลือกตั้งจะไม่มี การเสนอชื่อ ไม่มีการหาเสียง แต่คุณสมบัติของผู้ถูกเลือกเป็นไปตามเกณฑ์ของโซกิ เอฟเฟนดิ ซึ่งได้วางแนวทางไว้ก่อนที่จะถึงแก่กรรมว่าต้องเป็นผู้มีความจงรักภักดีอุทิศตนอย่างไม่เห็นแก่ตัว มีจิตใจที่ฝึกฝนมาดี มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

นอกจากธรรมนูญท้องถิ่นแล้ว ยังมีธรรมนูญแห่งชาติที่ทำหน้าที่บริหารกิจการระดับชาติ โดยประสานกับบาไฮทั่วประเทศ การติดต่อนี้จะผ่านทางข่าวสารบาไฮประจำเดือน ซึ่งนำมา อ่านในที่ชุมชนที่เรียกว่างานฉลองบุญ 19 วัน

การเลือกธรรมนูญแห่งชาตินี้จะกระทำทุกปี โดยบาไฮในแต่ละท้องถิ่นเลือกผู้แทนแล้ว ผู้แทนเหล่านี้จะเข้าร่วมการประชุมแห่งชาติประจำปี ซึ่งนิยมจัดในวันสุดสัปดาห์ในช่วงเทศกาลริวัน (21 เมษายน-2 พฤษภาคม) ในการประชุมแห่งชาตินี้ ผู้แทนจะเลือกบาไฮ 9 คน เพื่อทำหน้าที่ธรรมนูญแห่งชาติในปีต่อไป

สถาบันสูงสุดในระบบบริหารของพระบาฮาอุลลาห์ คือ สภายุติธรรมสากล ทำหน้าที่ชี้แนะและอำนวยการของศาสนาระดับโลก พวกนี้จะทำงานที่เมืองไฮฟา ประเทศอิสราเอล ปัจจุบันสภายุติธรรมสากลนี้มีสมาชิก 9 ท่าน และได้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1963 นับจากนั้นมาจะมีการเลือกตั้งทุก 5 ปี โดยสมาชิกธรรมนูญแห่งชาติทุกคนจะมาร่วมการเลือกตั้งนี้ในนามบาไฮของแต่ละประเทศ การประชุมครั้งนี้จะกระทำที่ศูนย์กลางแห่งโลก เมืองไฮฟา ประเทศอิสราเอล

14.10 สัญลักษณ์ของศาสนา

ในศาสนาบาไฮได้ทำรูปสัญลักษณ์เป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 คือคำว่า ยาบาฮาอุลลาห์ภา เขียนตามแบบภาษาอาหรับ มีความหมายว่า ข้าแต่พระเจ้าทรงความรู้โรจน์ เหนือความรู้โรจน์

แบบที่ 2 เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ เส้นบนหมายถึงภาพของพระเจ้า เส้นกลางหมายถึงพระศาสดา และเส้นล่างหมายถึงภพของมนุษย์ ส่วนเส้นแนวดิ่งหมายถึงพระวิญญาณบริสุทธิ์ที่สืบจากพระเจ้าผ่านมาทางศาสนา เพื่อนำพระประสงค์ของพระองค์มาให้มนุษย์ทราบ ส่วนดาวสองดวงบ่งบอกว่า ในยุคนี้มีพระศาสดาคือพระบ๊อบ และพระบาฮาอุลลาห์

แบบที่ 1

แบบที่ 2

14.11 ฐานะของศาสนาในปัจจุบัน

ศาสนาบาไฮนับตั้งแต่ท่านโชกิ เอฟเฟนดี ถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. 2500 ระบบสืบตำแหน่งแทนก็เป็นอันสิ้นสุด ชาวบาไฮจึงได้จัดตั้งองค์กรมาบริหารศาสนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2506 แบ่งเป็น 3 ระดับ จากต่ำไปหาสูง คือ

1. ธรรมสภาท้องถิ่น
2. ธรรมสภาแห่งชาติ
3. ธรรมสภายุติธรรมสากล

ศาสนาบาไฮ¹ ถึงแม้จะเป็นศาสนาใหม่ล่าสุด แต่ก็กำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันมีศาสนิกของศาสนาบาไฮอยู่เกือบทั่วทุกมุมโลก โดยมีศาสนิกประมาณ 10 ล้านคน มีธรรมสภาแห่งชาติไม่น้อยกว่า 148 แห่ง มีธรรมสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า 30,304 แห่ง และมีการแปลคัมภีร์ศาสนาบาไฮออกเป็นภาษาต่างๆ ไม่น้อยกว่า 756 ภาษา โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา มีสำนักสาขาอยู่ทุกรัฐ และสำนักงานใหญ่ที่เมืองวิลเมตต์ บนฝั่งทะเลสาบมิชิแกน ใกล้เมืองชิคาโก แม้ในประเทศไทยก็มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ซอยหลังสวน ถนนเพลินจิต กรุงเทพฯ และยังมีสาขาต่างจังหวัดที่ เชียงใหม่ สงขลา และยโสธร อีกด้วย

¹ เอส เชลมอนท์ เจ อี. พระบาฮาอุลลาห์และยุคใหม่, 2528 หน้า 533.

ศาสนาบาไฮ¹ ในทฤษฎีทั่วไปถือกันว่า เป็นนิกายหนึ่งของศาสนาอิสลาม โดยแยกตัวมาจากนิกายชีอะห์ นิกายชีอะห์เชื่อว่าหลังจากอิหม่ามหรือกาหลิบอาลีสิ้นชีวิตแล้ว ก็จะมีอิหม่ามสืบสายต่อมาอีก 12 คน แต่คนที่ 12 ได้หายไปในปีคริสต์ศตวรรษที่ 9 แต่มุสลิมนิกายชีอะห์เชื่อว่าสักวันหนึ่งในอนาคตจะมาปรากฏอีก ต่อมาพระบ๊อบได้ประกาศว่าตัวท่านนี้แหละคืออิหม่ามที่ 12 ทั้งได้ปฏิรูปศาสนาอิสลามเสียใหม่ อันเป็นเหตุถึงแก่ความตาย เพราะถูกยิงเป้าในปี พ.ศ. 2393 แต่ชาวบาไฮถือว่า ศาสนาบาไฮเป็นศาสนาอิสระ ไม่ขึ้นอยู่กับศาสนาใด เพราะศาสนาบาไฮมีศาสนา หลักการ คัมภีร์ศาสนา ปฏิทินศาสนา โบสถ์ และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา เป็นต้น เป็นของตน จนได้ทำเรื่องเสนอให้องค์การสหประชาชาติรับรองว่าเป็นศาสนาอิสระศาสนาหนึ่งของโลก เมื่อ พ.ศ. 2490 ซึ่งทางองค์การสหประชาชาติ ก็ได้รับรองสถานะดังที่เสนอมา แต่ศาสนาบาไฮในประเทศอิหร่านได้รับความกระทบกระเทือนมาก เพราะในปี พ.ศ. 2522 สมัยปฏิวัติศาสนาอิสลาม โดยมีayatollah รุฮอลลาห์ โคไมนี เป็นหัวหน้าปกครองประเทศอิหร่านเป็นสมัยที่ศาสนาบาไฮได้รับความเดือดร้อนเป็นที่สุดเพราะถูกถือว่าเป็นศาสนาผิดกฎหมาย ชาวบาไฮถูกฆ่าตายเป็นจำนวนมาก ที่ถูกจำคุกก็มีมากมาย ทรัพย์สินและบ้านเรือนถูกยึด สมบัติของศาสนา สุสาน และสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ อีกทั้งเตรียมจะออกกฎหมายให้ถือว่า การฆ่าชาวบาไฮไม่ผิดอีกด้วย จึงเป็นเคราะห์ร้ายที่สุดของชาวบาไฮในประเทศอิหร่านซึ่งเป็นแผ่นดินที่เกิดของศาสนาบาไฮเอง

กิจกรรม

หลังจากนักศึกษาได้ศึกษา บทที่ 14 ศาสนาบาไฮ จบโดยสมบูรณ์แล้ว
โปรดทำแบบฝึกปฏิบัติและกิจกรรมประกอบวิชาศาสนศึกษาต่อไป